

Modul 2: Klassefællesskab

Kilde: Charlotte Lorenzen: "DRAMA – oplevelse og indsigt". Teaterforlaget DRAMA, 1992.

Modulet starter med at læreren uddeler de sammenskrevne forslag til punkter i en klassekontrakt, som klassen lavede i modul 1. Eleverne sætter individuelt kryds ved de 10 punkter, som de synes er de vigtigste. (Læreren tæller resultatet sammen inden 3. modul.)

Det andet modul sætter - gennem dramatisering og visualisering af andre persontyper - fokus på elevernes indsigt i andre persontyper og deres måde at optræde på.

Modulet giver indsigt i de grundlæggende verbale og nonverbale signaler forskellige persontyper udsender via kropssprog og individuelle handlinger.

Eleverne skal opleve at se hinanden i en dramatiseret rolle og dermed se andre sider af hinanden.

Hensigten er at give plads til andre og fremme respekten for andres bidrag til den fælles klasserumskultur.

Formålet med modul er derfor:

- At se forskellige sider af hinanden
- At alle skal være aktive, og læringen foregår på en sjov måde
- At det er tilfældigt, hvem der kommer til at arbejde sammen, hvilket er med til at nedbryde klikkedannelser.
- At styrke fællesskabet
- At styrke følelsen af tilhørsforhold
- At fremme respekten for hinanden
- At opbygge og stabilisere et undervisningsmiljø, hvor der er plads til forskellighed

Materiale til modulet

Dette modul bygger på begreberne "Lærer/elev-i-rolle" og "Den varme stol", som begge stammer fra dramapædagogikken.

Som "lærer/elev i rolle" lever man sig ind i en anden rolle og agerer, tænker og taler ud fra denne persons bevæggrunde og hensigter.

Når man sidder i "Den varme stol", lader man sig som denne person udspørge og interviewe af en anden person eller af en gruppe.

Øvelserne er gode til at analysere en figur fra en tekst eller det virkelige liv og klargøre vedkommendes handlinger og motiver. Det kan være læreren, der tager rollen og lader sig udspørge, eller det kan være en elev.

Hele seancen varer en hel dobbeltime, det går stærkt og der er ikke meget tid til fordybelse i de enkelte dele, da alle skal nå frem til at fremvise et mindre skuespil på 2-3 min i mindre grupper.

Plan B

Der er mulighed for en Plan B, hvis man selv som lærer eller klassen som helhed ikke er så tryk ved skuespilsituationen – eller hvis man vil forkorte seancen en smule.

Plan B er skitseret sidst i dette modul.

Lektionen afsluttes med en refleksion over forløbet og en optakt til modul 3.

Fremgangsmåde

Undervisningen foregår i et lokale, hvor der er adgang til stoleopstilling med tavle i den ene ende og rigeligt med gulvplads i den anden ende, hvor eleverne skal arbejde fysisk.

- **Klasseundervisning – brainstorm på livsstilsgrupper**

Timen starter med klasseundervisning, hvor der sættes fokus på forskellige livsstilsgrupper i alderen 16-19 år.

Læreren beder eleverne give nogle bud på, hvilke forskellige livsstilsgrupper de kender indenfor denne aldersgruppe – og som kan optræde i en vilkårlig klasse (fx punkere, skatere etc. Men **ikke** misbrugere og kriminelle typer).

Læreren noterer livsstilsgrupperne på tavlen.

Eleverne tager nu papir og blyant frem, vælger sig en persontype, som de skal lave en personkarakteropbygning af. (Det behøver ikke være en af de typer, der er skrevet på tavlen, hvis de selv kan supplere med en anden type, de kender, men det skal være en type, som er genkendelig i undervisningssammenhænge og som kan indgå i en skoleklasse. Der kan fx ikke optræde misbrugere eller kriminelle typer)

Eleven opbygger personkarakteren ved at skrive "i rolle" om sin persontype. Altså:

- **Skriv i rolle om din person:**

Dit navn, hvor gammel er du, hvor bor du, hvad laver du – job eller andet, din nærmeste familie. Tænk tilbage til en barndomsoplevelse, som påvirker dig i dag, hvad kan gøre dig rigtig vred i dag, hvad gør dig ked af det, hvilke ønsker har du for fremtiden for dig selv og dit liv.

(Læreren holder en lille pause imellem disse spørgsmål, så eleverne har god tid til at skabe deres individuelle persontype)

Efter denne skrivning lægger eleverne papiret fra sig og går på gulvet:

Opstil 2 rækker overfor hinanden – lav god afstand mellem de to rækker. Alle skal sikre sig at have en makker lige over for sig fra rækken overfor.

- **2 rækker - skiftevis i rolle - overfor hinanden.**

Den ene række går nu "i rolle" (Dvs. de skal nu være den person, de lige har lavet en personkarakteropbygning over) samtidig og alle på én gang over og hilser på den anden række, som ikke er i rolle, men bare er almindelige personer, der skal interviewe den er som i rolle, der hilser på dem. Således hjælper de personerne "i rolle" med at opbygge deres karakter ved fx at spørge: Hvad hedder du, hvad lavede du i går, er du gift, hvad hedder din kæreste, hvilken musik hører du etc. Spørgsmål der kan hjælpe med at slå figuren fast.

Der sættes 2 min. af til dette, herefter afrundes interviewet og alle går tilbage til deres plads i rækkerne. Herefter bytter man – nu er det den anden række tur til at gå over og præsentere sig i deres rolle i 2 min.

- **Dan din egen usynlige trekant**

Herefter går alle elever ud på gulvet og danner sig hver sin usynlige trekant, som de skridter af fra (usynlig) trekantsspids til trekantsspids. Alle går på én gang rundt imellem hinanden i hver deres trekant. De må helst ikke støde ind i hinanden.

Når de kommer til den ene spids i trekanten, improviserer de det, de forestiller sig, at deres figur siger og gør i en given situation / sindstilstand.

Rent praktisk foregår øvelsen sådan, at læreren tæller til 3, og på 3 siger alle elever samtidig i munden på hinanden den replik, der passer til den sindstilstand læreren stikker ud.

Eks: Hvad siger personen, når hun er rigtig glad, ked af det, vred etc.

Læreren bestemmer, hvor mange sindstilstande eleverne skal fremvise.

- Øvelsen fortsætter i den usynlige trekant med følgende instruktion: Gå hen i en spids og gør, hvad du ville gøre i din rolle om morgenen, midt på dagen, aftenen, natten etc. Men først når læreren har talt til 3.

Herefter samles alle elever i én stor rundkreds.

- **Den varme stol – Lærer/elev i rolle**

Læreren går ind og præsenterer sig som Professor Stakkemann og siger:

"Goddag, jeg hedder Professor Stakkemann, velkommen.

I befinder jer nu på Psykologisk institut og er nu alle mine psykologistuderende.

Jeg har i dag inviteret nogle interviewpersoner, som skal præsentere sig for os i dag - i det vi kalder - den varme stol. Og den første person er..."

Læreren går over til en af eleverne i kredsen - gerne en man har spottet ud som en god type under den tidligere seance - og giver hånd og fører personen op til den varme stol, som bare er en udvalgt ståplads i den samme rundkreds.

De omkringstående elever – nu i rolle som psykologistuderende – stiller i ca. 2 min spørgsmål til personen – igen for at udbygge og understøtte den valgte karaktertype. Læreren afrunder interviewet efter ca. 2 min og byder en næste person velkommen i den varme stol.

Små 4-5 mandsgupper

Når 2 elever er blevet interviewet i den varme stol – fordeles alle eleverne i mindre grupper af 4-5 personer. De skal nu alle interviewes ca. 2 min af hinanden i den varme stol i de mindre grupper, så alle i den lille gruppe ved, hvem hinanden er og dermed, hvilke typer gruppen består af.

- **Planlægning af små skuespil**

Herefter skal gruppen arbejde frem mod at opføre et lille skuespil á 2-3 minutter, hvor alle i gruppen deltager i deres roller. Det får de ca. 15 min til.

Stykket skal omhandle en konflikt på enten en hyttetur, i undervisningen eller i frikvarteret

Stykket opbygges efter den klassiske dramamodels 5 punkter: Præsentation – stigning i konflikten – klimaks – vending/på vej mod en løsning – slutning.

Man kan starte med at hjælpe eleverne på vej ved at spørge dem således:

Hvilke typer er I i gruppen, hvor foregår stykket henne, hvad kunne I blive uvenner over, hvordan kunne konflikten løses, hvordan ender stykket.

- **Fremvisning af de små skuespil. (2-3 min pr. gruppe)**

Gruppen finder et godt sted at opføre det lille spil, hvor alle i gruppen deltager i deres roller. Spillet vises for de andre på de steder, man har fundet.

Det er vigtigt, at alle grupper når at fremvise deres spil. Start med en middelmad gruppe og ikke den bedste, det kan give de andre grupper præstationsangst.

Kommer man i det dilemma, at en gruppe efter stadig pres nægter at fremvise deres stykke – kan de som en nødløsning – få lov blot mundtligt at fremlægge, hvordan de havde tænkt sig stykket skulle opføres. Men det må betragtes som en nødløsning. Man når længst og endeligt i mål med projektet, hvis man får alle til at fremvise deres projekter. Ideen er jo at man udover at få præsenteret forskellige livsstilsgrupper også får lært dem at kunne stille sig op i større forsamlinger og formidle et givent projekt.

- **Afsluttende refleksion (5 min)**

Undervisningen rundes af med en refleksion over modulets form og indhold.

- En anderledes måde at diskutere forskellige livsstilstyper på, frem for at læse om dem i en bog
- Rummelige mennesker
- Vi spiller forskellige roller
- Pres +/-
- Stressfaktorer
- Hvad siger I til at arbejde på denne måde ?
- Kan I lide det ? (hvorfor / hvorfor ikke ?)
- Er der nogen, der ikke kan lide det ? (hvorfor / hvorfor ikke ?)
- Stille sig op i større forsamlinger og formidle en viden (eksamen, mundtlige oplæg, jobsamtale,
- Kommunikation og kropssprog

- **Plan B**

Er man som lærer ikke så tryk ved selv at skulle gå i rolle overfor eleverne – og vil man forkorte seancen en smule, kan man undervise efter plan B. Man kunne også forestille sig at have med en klasse at gøre, som ikke er særlig vilde med at skulle spille skuespil – også til dem er Plan B en mulighed.

- Man fastholder ”**Klasseundervisning – brainstorm på livsstilsgrupper**”
- Man fastholder ”**Skriv i rolle om din person**”
- Man fastholder ”**2 rækker - skiftevis i rolle - overfor hinanden**”
- (Man kan droppe ”Dan din egen usynlige trekant”)
- Man ændrer ”**Den varme stol – Lærer/elev i rolle**”, så man ikke behøver at gå i rolle som Professor Stakkeman, men kan nøjes med at sætte 1-2 elever i ”den varme stol” og som almindelige elever og lærer i fællesskab spørge den personkarakter ud, som er sat i den varme stol.
- Man fastholder **de små 4-5 mands grupper**, hvor alle interviewes i den varme stol
- Man fastholder ”**Planlægning af små skuespil**”
- Man erstatter ”**Fremvisning af de små skuespil**”, selve fremvisningen af skuespillene med at grupperne mundtlig fremlægger, hvordan et tænkt skuespil med deres personer kunne se ud. Med nedenstående model som omdrejningspunkt.

Fx:

- Hvilke persontyper er med i skuespillet
- Hvor foregår stykket
- Hvilken konflikt opstår der mellem personerne
- Hvordan løses konflikten og dermed
- Hvordan slutter skuespillet